

at Staten ikke vil lade dem beholde den Jord, de har skaffet sig ved deres Arbejde. Jeg kan da udtale, at mit Parti ikke ønsker at gaa med til Ekspropriation, alene af den Grund, at der overhovedet slet ingen Trang er dertil. Det Samfundshensyn, som ifølge Grundloven skal være til Stede, for at der skal kunne eksproprieres, er ikke til Stede.

Disse Lovforslag er paa næsten alle Punkter formet efter Princippet: En til. Naar man i Loven af 4. Oktober 1919 siger, at Renten skal være 4½ pCt. — og det var for Resten ogsaa Tilfældet i det Lovforslag, Socialdemokraterne forelagde i April Maaned —, saa siger de her, at Renten skal være 4 pCt., det er ikke een, men det er i alt Fald en halv til. Naar Afdragene efter Loven af 1919 er sat til 1 pCt., saa skal det efter det foreliggende Lovforslag være ½ pCt. Man vil gøre et Overbud for at se, om det ikke skulde virke noget bedre. Men jeg tror ikke, at man derved vil opnaa det, som man ønsker sig, det, som man i alt Fald maa ønske sig, nemlig at faa Brugere, som virkelig er i Besiddelse af den nødvendige Dygtighed for at drive et saadant Landbrug.

Jeg skal sluttelig omtale Bestemmelsen om at give Driftslaan. Dette Forslag er i fuldstændig Modsætning til det, som var fremme i Landbokommissionen, og som den ærede Ordførers Partifælle det ærede Medlem Hr. H. Rasmussen gav sin Tilslutning. Det Forslag gik ikke ud paa at give Driftslaan til de af Staten oprettede Brug, men at give det til alle Husmandsbrug under en vis Størrelse; og det skulde være saaledes, at man skulde slutte sig sammen i Foreninger, det skulde være Laan, som skulde have forholdsvis kort Varighed, og det skulde være med solidarisk Ansvar. Forslag om sådanne Bestemmelser vilde det have været langt rimeligere under de nuværende Forhold at fremsætte end det her foreliggende Forslag om at give en vis Del af Husmændene 1 500 Kr. som Driftslaan. Det forekommer mig at være noget, man ikke kan indlade sig paa. Det vil ikke være at gøre Ret og Skel til alle Sider, men at gøre Uret overfor en hel Række Mænd, der kæmper en haard Kamp og søger for sig selv.

Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne nævnte, at der var fire Husmænd oppe i Hjørring Amt, der havde faaet Sølvmedaille for Landbofid. Jeg kunde ønske, at det ærede Medlem vilde trykke

Beretningen af om disse Husmænd og sende den rundt, navnlig til sine Partifæller her i Salen. Jeg forlanger ikke og tænker mig ikke, at Husmændene i al Almindelighed skulde besidde en saadan Virkekraft og Dygtighed, som disse har været i Besiddelse af. Men Beretningen viser, at en dygtig, planmæssig Fremgangsmaade i Længden giver et meget godt Resultat; disse Brug har vist, at det paa en vanskelig Jord, ja, selv paa den ringeste, har været muligt, ved egen Kraft og uden noget som helst til at begynde med, at skabe sig et eget Hjem, et Hjem, som nu er et godt og et dygtigt Hjem. Jeg kan altsaa ikke slutte mig til Tanken om, at man skulde give disse Statshusmænd alene et Driftslaan eller give det under den her foreslaaede Form.

Jeg maa for Resten tillige udtale, at jeg finder det besynderligt, at man fra Socialdemokratiets Side netop samtidig med, at man siger, at der ikke maa røres ved Konjunkturtillæget, her hævder, at det er nødvendigt at give et Driftslaan paa 1 500 Kr., fordi Priserne er faldet saa meget.

Det ærede Medlem tog, da han opgjorde, hvorledes Befolkningstilvæksten var paa Landet og i Byerne, Tiden fra 1916 til nu og viste, hvorledes der var sket en Vandring fra Landet ind til Byerne. Og han gav for Resten en Forklaring derpaa, idet han sagde, at Levevilkaarene i Byerne var saa meget bedre end paa Landet, det var derfor ikke saa underligt, at Folk vandrede derind. Men vi har ogsaa haft andre Tider. Fra 1901 til 1906 var Tilvæksten i København 1,55 pCt., i Købstæderne 1,11 pCt. og paa Landet 0,99 pCt. aarlig. Den samlede Tilvækstprocent var 1,11, og Tilvæksten paa Landet var altsaa da omtrent normal. I Tiden fra 1880 til 1890, da der var trange Tider og Jordflugt, var Tilvæksten i København 3,25 pCt., i Købstæderne 2,30 og paa Landet 0,21 pCt. Den almindelige Tilvækst var da 0,99 pCt. Dette viser, at naar der kan bydes bedre Vilkaar i Købstæderne, gaar Vandringen derind, men naar der er Opgangstider paa Landet, bliver Befolkningen derude og skaffer sig Hjem der.

Jeg skal her inskrænke mig til at sige, at jeg ikke kan se, at der er nogen som helst Grund til at gaa ind paa Ekspropriationsbestemmelsen eller paa Driftslaanene under den Form, der her er givet dem. De øvrige Ting kan man formentlig forhandle om i det kommende Udvalg.